

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/26/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118366260
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:6118366260.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: KRUK Česká a Slovenská republika s. r. o., so sídlom Hradec Králové, Československé armády 954/7, Česká republika, IČO: 24 785 199, zastúpený ŠMÍDA advokátní kancelář s. r. o., IČO: 01 435 400, so sídlom Hradec Králové, Eliščino nábřeží 280/23, Česká republika, na území Slovenskej republiky pôsobiaci prostredníctvom ŠMÍDA advokátní kancelář s. r. o., organizačná zložka, IČO: 47 255 773, so sídlom Poprad, Námestie sv. Egídia 42/97, proti žalovanému: X. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. K., I. XXX, o zaplatenie 673,28 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 22. marca 2021 č. k. 15Csp/18/2019-148 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 673,28 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 673,28 eura od 17. 12. 2016 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konanie v plnej výške. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, § 2 písm. d), j), § 9 ods. 1, 2, 6, 10, § 11 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 5, 9, § 565, § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a vykonaným dokazovaním zistil, že právny predchodca žalobcu uzatvoril dňa 19. 01. 2014 so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej boli žalovanému poskytnuté finančné prostriedky v celkovej výške 1 380,- eur. Žalovaný sa právnenému predchodcovi žalobcu zaviazal, že poskytnuté peňažné prostriedky mu vráti prostredníctvom pravidelných týždenných splátok v počte 60 a vo výške 28,53 eura; len posledná splátka vo výške 28,16 eura. Spotrebiteľský úver bol žalovanému poskytnutý pri RPMN 46,46 % (priemerná hodnota RPMN 45,94 %), úroková sadzba 15,87 %. Žalovaný si svoju peňažnú povinnosť podľa tvrdení žalobcu riadne neplnil, pričom ku dňu podania žaloby uhradil len čiastku vo výške 706,72 eura. Dňa 16. 12. 2016 bola medzi právny predchodcom žalobcu a žalobcom uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok, ktorej predmetom bola aj pohľadávka žalovaná k zaplateniu v predmetnom súdnom konaní. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania, a to najmä z listinných dôkazov predložených žalobcom, mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti uzatvoril so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej skutočne poskytol žalovanému sumu vo výške 1 380,- eur, pričom žalovaný sa zaviazal splácať tento úver v 60 týždenných splátkach vo výške 28,53 eura, posledná splátka vo výške 28,16 eura. Súd dospel k záveru, že zmluvný vzťah medzi stranami

sporu treba definovať ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľskú zmluvu. Na jednej strane vystupuje fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ, ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Súd preskúmal aktívnu legitimitu žalobcu. Na základe § 544 Občianskeho zákonníka pohľadávka z úverovej zmluvy bola žalobcovi platne postúpená. Žalovaný bol o postúpení oboznámený. Medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol záväzkový vzťah, nakoľko došlo medzi nimi k uzavretiu úverovej zmluvy, na základe ktorej bol žalovanému jednorazovo vyplatený úver, ktorý úver sa žalovaný zaviazal splácať prostredníctvom pravidelných týždenných splátok. Žalovaný si svoju povinnosť riadne a včas neplnil a so splácaním úveru sa dostal do omeškania. Súd z predložených listinných dôkazov zistil, že medzi stranami sporu došlo o poskytnutie tzv. klasického úveru, nakoľko tomu nasvedčuje jednak mechanizmus jeho splácania - pravidelné splátky, a jednak aj spôsob jeho čerpania - jednorazové vyplatenie. V konaní bolo preukázané, že vzniknutý dlh bol postúpený na základe zmluvy o postúpení pohľadávok na žalobcu, ktorý sa vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný svoj dlh úplne ani po postúpení nesplatil, obrátil so svojím nárokom na súd. V podanej žalobe si popri dĺžnej istine uplatnil aj zákonný úrok z omeškania, nakoľko žalovaný sa do omeškania dostal s plnením peňažnej povinnosti. Súd v danom prípade podanej žalobe vyhovel v plnom rozsahu, nakoľko mal za to, že žaloba podaná dôvodne, pričom žalobca si prostredníctvom žaloby uplatnil len nároky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi slúžiacimi na ochranu spotrebiteľa. Žalobca si uplatnil len istinu vo výške 673,28 eura (t. j. rozdiel medzi reálne poskytnutou istinou a vykonanými úhradami zo strany žalovaného, započítané na istinu) a úrok z omeškania v zákonnej výške. Ďalšie nároky, zmluvné úroky, administratívny poplatok, ako ani nárok z druhej zmluvy, t. j. zmluvy o zabezpečení splátok, si v konaní neuplatnil. V konaní teda nebolo sporné, že žalovanému bolo poskytnuté plnenie vo výške 1 380,- eur, pričom žalovaný v splátkach uhradil celkovo sumu 706,72 eura. Súd, vzhľadom na vyjadrenie žalovaného skúmal a mal za to, že žalobca nedôsledne preveroval schopnosť žalovaného splácať úver. Z predložených dôkazov a výpovede žalovaného dokonca nevyplýva ani to, že by žalobca zisťoval jeho príjem a výdavky. Takýto postup však súd považuje za nesprávny a rozporný s ustanovením § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Z uvedeného ustanovenia totiž jasne vyplýva, že žalobca má povinnosť zistiť sociálnoekonomickú situáciu dlžníka, teda, či klient bude schopný splácať úver. Z ustanovenia § 11 ods. 2 citovaného zákona jasne vyplýva, že veriteľ má zisťovať nielen príjmy klienta, ale tiež jeho výdavky, rodinný stav, počet vyživovaných osôb a podobne dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Je povinnosťou veriteľa získané informácie v tomto smere vyhodnotiť a prípadne overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ veriteľ tak nepostupuje zákonodarca jasne zdefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ale tiež ďalší dôsledok a to, že úver nie je možné predčasne zosplatiť. Preukázať splnenie tejto povinnosti je na žalobcovi, avšak žalobca si okrem poskytnutej a nevrátenej sumy a zákonného úroku z omeškania neuplatnil žiadny ďalšiu pohľadávku, o ktorú by v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti inak prišiel. Zároveň tak nedošlo k predčasnemu zosplateniu úveru, nakoľko ukončenie pôvodnej zmluvy nastalo uplynutím času, 60 týždňov od podpísania zmluvy, dňa 15. 03. 2015. Zákon inak nesankcionuje takýto postup pôvodného veriteľa žalovaného, pričom sám sa vzdal nárokov, ktoré by mu v tomto konaní s vysokou mierou pravdepodobnosti neboli priznané. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd žalovaného zaviazal na uhradenie

dĺžnej istiny pozostávajúcej z neuhradenej časti poskytnutého úveru vo výške 673,28 eura a úroku z omeškania v zákonnej výške 5%, a to odo dňa nasledujúceho po dni účinnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, nakoľko neplnením si svojich povinností sa žalovaný dostal do omeškania s peňažným plnením. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 CSP ods. 1, podľa ktorého nárok na náhradu trov vznikol žalobcovi ako plne úspešnej strane sporu. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené v druhej výrokovej vete tohto rozhodnutia a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. O výške priznaných trov rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote žalovaný odvolanie, odôvodniac ho tým, že zmluva bola uzavretá protizákonne. V dobe jej uzavretia bol jeho invalidný dôchodok 120,- eur a veriteľ dával pôžičky kde komu, aby mali vyšší plat a on to má teraz platiť. Dobre vedeli, že sa lieči na psychiatrii a využili to, že v tej dobe nebol nikto doma. Prečo to nevymáhajú od toho, kto to uzavrel. Knižky, kde sa vyberali platby zobrali na kontrolu a doniesli ich až na koniec. Peniaze písali na kadejaké lístočky a do knižiek značili iné sumy. Za neho tom musela platiť matka z jej dôchodku. Na vianoce prišla nejaká pani, ktorá bez hanby vzala 200,- eur. Žalobcu vyzval, aby tam urobili kontrolu a odpísali, že nič robiť nebudú. Potom mu poslali potvrdenie o bezdlžnosti. Poukázal na to, že ktorý zdravý človek by poskytol takú sumu na taký dôchodok. Môžu sa hanbiť, čo spôsobili. On teraz bude mať problémy za to celý život. Uviedol, že súd drží pravdu len žalobcovi a on má problém, ako vyžiť každý mesiac. Každý druhý tretí mesiac sa striedali iní vyberatelia peňazí a nadávali na tých pred nimi, čo to tam popisali. U neho uvádzajú sumy 1 300,- eur alebo 680,- eur, to by mu nedali, ani keby mal príjem, ako majú oni.

3. Po výzve súdu prvej inštancie na doplnenie odvolania žalovaný uviedol, že jeho odvolanie smeruje proti celému rozhodnutiu, napáda ho v celom rozsahu. V ostatnom zopakoval dôvody, už skôr uvádzané v jeho odvolaní.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že má za to, že skutočnosti, ktoré žalovaný uvádza vo svojom odvolaní nie sú relevantné odôvodnené a nie sú spôsobilé spochybníť platnosť uzatvorenej zmluvy. Z obsahu odporu nevyplýva žiadna procesná obrana, ktorá by mohla spochybníť nárok uplatnený v žalobe. Žalobca pokladá námietky žalovaného za námietky bez právneho významu, s cieľom spochybníť uplatnený nárok bez relevantného odôvodnenia a s cieľom vyhnúť sa vráteniu poskytnutých fin. prostriedkov. K odosielaniu potvrdenia o bezdlžnosti, na ktoré žalovaný poukazuje, uviedol, že na žalobcu postúpil právny predchodca žalobcu tri pohľadávky voči žalovanému: pohľadávka z titulu zmluvy o úvere č. DF007151 (HI007151), pohľadávka z titulu zmluvy o úvere č. 571419074 a pohľadávka z titulu zmluvy o úvere č. 570912729. Žalobca odoslal žalovanému listom zo dňa 18. 11. 2019 informáciu o ukončení vymáhania pohľadávky z titulu zmluvy č. DF007151 (HI007151). Uplatnený nárok vo vyššie uvedenej právnej veci vyplýva z titulu zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 470912729, na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovanému úver vo výške 1 380,- eur a žalovaný zaplatil pôvodnému veriteľovi sumu 706,72 eura, čo vyplýva zo samotnej žaloby. S prihliadnutím na to, že predmetom uplatneného nároku priznaného napadnutým rozsudkom je len a výlučne nesplatená istina ako rozdiel poskytnutých finančných prostriedkov a zaplatených splátok, navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že zmluva bola uzatvorená protizákonne. Všade sa žiada potvrdenie o príjme a jemu dali tri pôžičky. Uvádzajú, že mu dali úver 1 380,- eur na 120,- eur invalidný dôchodok a zaplatil 706,72 eura. On takú sumu nevidel pokope. V ostatnom sa opätovne pridržiaval svojich predchádzajúcich vyjadrení.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou - žalovaným, proti výroku, ktoré bolo v jeho neprospech (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má po jeho doplnení zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podanou žalobou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata sumy 673,28 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 673,28 eura od 17. 12. 2016 do zaplata, ako aj náhrady trov konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 16. 12. 2016 medzi postupcom Provident Financial, s. r. o. a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 19. 01. 2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 570912729, na základe ktorej postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Žalovaný neplnil splátky v stanovených termínoch, čím porušil svoju povinnosť podľa zmluvy. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia sumu vo výške 1 715,41 eura. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaná suma 673,28 eura predstavuje iba nezaplatenú istinu, ktorej sa domáha spolu s úrokom z omeškania, zníženú o platby žalovaného, pričom okrem istiny si ďalšie nároky podanou žalobou neuplatňuje. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel v celom rozsahu a v dôsledku odvolania žalovaného je toto rozhodnutie predmetom preskúmania odvolacím súdom.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

11. Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania správne zhrnul skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil a v napadnutom rozsudku sa vyporiadal aj s argumentáciou žalovaného, ktorú uvádzal v rámci konania na súde prvej inštancie, keď jeho hlavná námietka spočívala v tom, že napriek tomu, že má nízky príjem, keď poberá len invalidný dôchodok, bol mu poskytnutý úver vo vysokej výške, pričom pri uzatváraní zmluvy mal veriteľ skúmať jeho príjem a to, či je ho schopný platiť, pričom aj v tejto časti sa odvolací súd s rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožňuje. Skutočnosť, že žalovaný mal nízky príjem, z ktorého bolo zrejmé, že nebude schopný poskytnutý úver splácať, nie je skutočnosťou, ktorá by mala vplyv na to, že poskytnutú sumu (bez navýšenia o úroky a iné poplatky) je povinný vrátiť, ale len na to, či je možné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov, prípadne či je možné vyžadovať jednorazové splatenie úveru. Keďže v danej veci si žalobca okrem istiny úroky a poplatky neuplatňuje a splatnosť úveru už nastala v roku 2015, táto skutočnosť nemá na právne posúdenie veci vplyv. Ostatné argumenty žalovaného (napr. zmluva bola uzavretá protizákonne) boli neurčité, bez uvedenia skutkových tvrdení a ich preukázania dôkazmi, preto sa nimi odvolací súd v odvolacom konaní nezaoberal. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

12. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).